

Kwaliteit raadsvoorstellen gemeente Woerden

Rekenkameronderzoek

Colofon

Rekenkameronderzoek naar de kwaliteit van raadsvoorstellen in de gemeente Woerden
Eindrapportage juli 2025

Opdrachtgever:



Uitvoerder:



dr. J. Posseth MMC
E. Egirgen MSc
S. Sewbaks MSc



Inhoud

1. Inleiding	3
1.1 Achtergrond en vraagstelling	3
1.2 Normenkader	4
1.3 Aanpak en scope	4
2. Bevindingen	6
2.1 Het aantal raadsvoorstellen is groot en gevarieerd	6
2.2 Het format wordt vrij goed gehanteerd	6
2.3 De voorstellen zijn kernachtig; teksten kunnen veel toegankelijker	8
2.4 Er zijn verschillende maatregelen genomen om de kwaliteit te borgen	10
2.5 Raads- en commissieleden geven de raadsvoorstellen een (krappe) voldoende	12
2.6 En zijn vrij kritisch over de inhoudelijke kwaliteit	13
2.7 Samenvattende bevindingen	15
3. Conclusie en aanbevelingen	17
3.1 Conclusie	17
3.2 Aanbevelingen	18
4. Bestuurlijke reactie	21
5. Nawoord Rekenkamer	24
Bijlage 1 – Checklist kwaliteit raadsvoorstellen Woerden	25
Bijlage 2 - Geïnterviewde personen en bestudeerde documenten	27
Bijlage 3 – Operationalisatie kwaliteitscriteria taalmodellen	28
Bijlage 4 – Data-analyse raadsvoorstellen	29
Bijlage 5 – Beoordeling raadsvoorstellen door onderzoeksteam	33



1. Inleiding

1.1 Achtergrond en vraagstelling

Achtergrond

Gemeenten staan voor de opgave om complexe maatschappelijke vraagstukken te vertalen naar doordacht beleid en effectieve uitvoering. Raadsvoorstellen vormen een cruciaal instrument binnen dit proces: elk voorstel structureert de informatievoorziening aan de gemeenteraad en vormt de basis voor beleidskeuzes. Hoge kwaliteit van raadsvoorstellen is essentieel voor zorgvuldige besluitvorming, transparantie en bestuurlijke effectiviteit.

In de gemeente Woerden is in 2016 het project 'Verbetering kwaliteit van de raadsvoorstellen' gestart. Dit leidde tot de invoering van een format in 2017 en de ontwikkeling van de schrijfwijzer raadsvoorstellen in 2018. Zeven jaar later onderzoekt de Rekenkamer Woerden of deze wijzigingen daadwerkelijk hebben bijgedragen aan verbetering van de kwaliteit van de raadsvoorstellen. Aanleiding voor dit onderzoek is de wens om inzicht te krijgen in hoeverre de huidige raadsvoorstellen (hierna ook "voorstellen" genoemd) voldoen aan de beoogde doelen en waar eventueel ruimte is voor verbetering.

Centrale onderzoeksvraag

Is de kwaliteit van de raadsvoorstellen zodanig dat ze voldoende ondersteunend zijn voor de raadsleden om de kaderstellende, controlerende en volksvertegenwoordigende taak te kunnen vervullen?

Deelvragen

Deze centrale onderzoeksvraag is uitgewerkt in de volgende deelvragen:

1. In welke mate zijn de voorstellen voorzien van een context (aanleiding, probleemstelling, urgentie)?
2. In welke mate is aangegeven hoe de voorstellen tot stand zijn gekomen (van idee tot noodzaak)?
3. Zijn er alternatieven beschreven met voor- en nadelen (let op het risicoperspectief en uitvoerbaarheid)?
4. Sluiten de raadsvoorstellen voldoende aan bij de doelen die de gemeente wil bereiken (doelenboom) en wordt er nagedacht over effectmeting?
5. In hoeverre zijn de raadsvoorstellen als goed leesbaar en begrijpelijk te kwalificeren?
6. Hoe tevreden zijn de raadsleden over de kwaliteit van de voorstellen?
7. Welke verbeteringen zijn denkbaar die bijdragen aan het raadswerk, om te komen tot een juiste afweging en besluitvorming?
8. Zijn de gestelde doelen en het raadsbesluit duidelijk en realistisch geformuleerd?
9. Welke structuren worden gehanteerd in de raadsvoorstellen en hoe effectief zijn deze?
10. Is het voldoende duidelijk wanneer er een raadsinformatiebrief en wanneer er een raadsvoorstel komt?
11. Is telkens voldoende helder dat kosten gedekt zijn wanneer er (extra) financiering nodig is?



1.2 Normenkader

Om de kwaliteit van de raadsvoorstellen te beoordelen, is gebruik gemaakt van een normenkader. Deze is afgeleid uit zowel landelijke maatstaven als specifieke richtlijnen van de gemeente Woerden, zoals het format van 2017 en de geactualiseerde versie in Decos Join, alsmede de schrijfwijzer van 2018. Het format biedt daarmee de vaste structuur die door de ambtelijke organisatie bij het opstellen en in de reguliere toetsing van college- en raadsvoorstellen toegepast wordt. Ook is er een checklist opgesteld dat handvatten geeft voor het opstellen van raadsvoorstellen, zie bijlage 1. Ook in andere gemeenten is het gebruikelijk om met vaste structuren en/of verplichte onderdelen te werken. Het format van Woerden onderscheidt zich door ook veel nadruk te leggen op aspecten als samenhang context, alternatieve scenario's en maatschappelijke effecten.

Op basis van het format zijn drie clusters van beoordelingscriteria samengesteld:

Cluster	Criterium
Volledig	• Context • Argumenten • Kanttekeningen • Alternatieven • Financiële consequenties • Samenhang met andere documenten • Juridische basis • Besluit • Onderwerp • Samenvatting • Aanleiding • Kader • Raadsrol • Participatie • Uitvoering
Leesbaar	• Leesbaarheid en begrijpelijkheid • 30-seconden regel¹ • Korte en concrete formulering
Waardering raadsleden	• Kwaliteitsbeleving raadsleden • Tijdige aankondiging • De doelen (beoogd effect/concreet beslispunt) en het raadsbesluit zijn duidelijk en realistisch geformuleerd • Risico's (voor- en nadelen) zijn goed beschreven

1.3 Aanpak en scope

Aanpak

Basis voor de beoordeling van de kwaliteit van de raadsvoorstellen zijn drie elementen:

¹ 30 seconden moet genoeg zijn voor een raadslid om een voorstel te lezen door nadruk te leggen op de argumenten en kanttekeningen bij het advies (bron: Schrijfwijzer Raadsvoorstellen gemeente Woerden).



- **Data-analyse.** Het classificeren en analyseren van raadsvoorstellen door gebruik te maken van Large Language Models (LLM's) en leesbaarheidstests. Deze zijn ingezet voor de beoordeling van de volledigheid en leesbaarheid van de raadsvoorstellen. Daarnaast is een (willekeurige) selectie van tien raadsvoorstellen persoonlijk beoordeeld ter validatie van de data-analyse.
- **Interviews.** Met vertegenwoordigers van de ambtelijke organisatie zijn interviews gehouden over hoe de kwaliteit van de raadsvoorstellen wordt geborgd, de politiek-bestuurlijke en organisatorische context, relevante ontwikkelingen en mogelijke verbeteringen.
- **Belevingsonderzoek.** Naast de objectieve beoordeling is het ook belangrijk om inzicht te hebben in hoe de raadsleden en commissieleden de raadsvoorstellen ervaren. Daartoe is een online enquête uitgezet en een bijeenkomst georganiseerd. Naast de kwaliteitsbeleving is ook gevraagd naar waar zij positief over zijn, wat volgens hen aandachtspunten zijn en verbeter suggesties.

Onderstaande figuur 1 toont de fasering en activiteiten van het onderzoek.



Figuur 1: Fasering onderzoek

Scope

De raad wordt op verschillende manieren geïnformeerd door het college van burgemeester en wethouders. In dit onderzoek ligt de nadruk op de kwaliteit van de raadsvoorstellen. Een raadsvoorstel is een document van het college² aan de gemeenteraad met het verzoek een besluit te nemen over een specifiek onderwerp. Een raadsinformatiebrief heeft als doel de raad te informeren bijvoorbeeld over beleidsontwikkelingen, uitvoeringskwesities of actuele gebeurtenissen. De brief dient de controlerende en kaderstellende taak van de raad te ondersteunen, zonder dat er direct een besluit wordt gevraagd. In een beleidsnota zet het college de visie, doelen en aanpak van (nieuw of aangepast) beleid uiteen. Deze nota vormt de inhoudelijke basis voor beleidsontwikkeling en biedt de raad inzicht in de beoogde richting en instrumenten van het gemeentelijke beleid. Daarnaast zijn er allerlei vormen van informatievoorziening, zoals raadsbijeenkomsten en commissievergaderingen, beantwoording van schriftelijke vragen, mondelinge toelichtingen en (strategische) raadsconferenties en werkbijeenkomsten.

Een andere afbakening betreft de onderzoeksperiode. Aangezien het jaarlijks om een groot aantal gaat, hebben we ervoor gekozen om alleen raadsvoorstellen uit 2024 te onderzoeken. Met in totaal 86 raadsvoorstellen is dit een voldoende groot aantal om uitspraken te kunnen doen over de kwaliteit.

² Het college stelt de meeste voorstellen op maar ook raadsleden, het presidium of inwoners kunnen een voorstel indienen

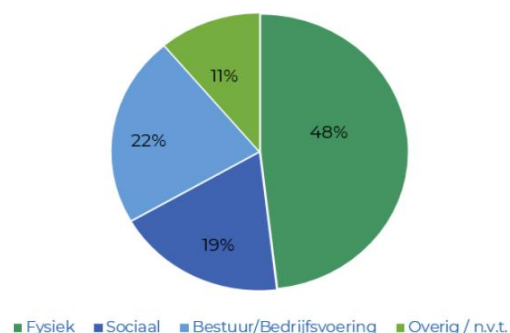


2.Beindingen

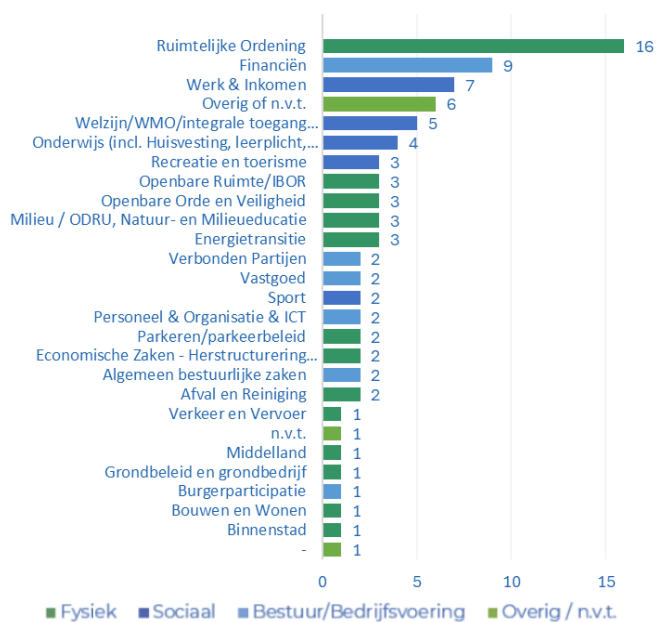
De bevindingen zijn opgesteld met behulp van verschillende onderzoeksmethoden. De resultaten zijn in dit hoofdstuk beschreven. Na een inventarisatie van de verschillende raadsvoorstellen uit 2024 (paragraaf 2.1) volgt de objectieve beoordeling van de kwaliteit van de raadsvoorstellen (paragrafen 2.2 t/m 2.3). Vervolgens wordt ingegaan op de maatregelen die de ambtelijke organisatie heeft genomen om de kwaliteit van de raadsvoorstellen te borgen (paragraaf 2.4). Daarna volgen de resultaten van een enquête onder raadsleden (paragrafen 2.4 t/m 2.6) en de samenvattende bevindingen (paragraaf 2.7).

2.1 Het aantal raadsvoorstellen is groot en gevarieerd

De gemeenteraad van Woerden krijgt jaarlijks een groot aantal raadsvoorstellen ter besluitvorming voorgelegd. In 2024 gaat het in totaal om 86 voorstellen. Deze omvatten een breed scala aan onderwerpen, variërend van benoemingen en subsidieverleningen tot investering in onderwijs, infrastructuur en sociaal beleid. Bijna de helft (48 procent) betreft het fysiek domein, zie figuur 2. Figuur 3 laat zien hoe de raadsvoorstellen verdeeld zijn over de 27 portefeuilles. De portefeuille met veruit het grootste aantal raadsvoorstellen is Ruimtelijke Ordening met in totaal 16 voorstellen, gevolgd door Financiën (9) en Werk & Inkomen (7). In bijlage 4 is een overzicht opgenomen van alle raadsvoorstellen uit 2024, inclusief portefeuilles.



Figuur 2: Verdeling per domein



Figuur 3: Verdeling per portefeuille

2.2 Het format wordt vrij goed gehanteerd

Om een beeld te vormen van de mate waarin de raadsvoorstellen voldoen aan het format zijn de 86 voorstellen beoordeeld met behulp van taalmodellen. Hierbij is uitgegaan van de volgende gradaties:

1. Onvolledig: kerninformatie ontbreekt
2. Beperkt: belangrijke elementen ontbreken of zijn onduidelijk
3. Grotendeels: voldoet grotendeels, enkele verbeterpunten
4. Volledig: volledig en duidelijk, voldoet aan alle eisen



In bijlage 3 is toegelicht hoe de criteria uit het normenkader zijn getoetst.

Uit de data-analyse blijkt dat de raadsvoorstellen grotendeels voldoen aan het format. Zo is de gemiddelde beoordeling tussen "3" (grotendeels) en "4" (volledig).³ Ook zijn er geen grote verschillen tussen de raadsvoorstellen. Uitzondering is het criterium "alternatieven". Dat komt omdat bij veel raadsvoorstellen de beleidsopties, uitvoeringsvarianten of scenario's niet of beperkt beschreven zijn. Onderstaande figuren laten de gemiddelde beoordeling zien van alle 86 voorstellen. In bijlage 4 is de beoordeling per raadsvoorstel opgenomen.



Figuur 4: Beoordeling volledig

Naast data-analyse zijn 10 van de 86 raadsvoorstellen steekproefsgewijs door het onderzoeksteam getoetst. Ook hieruit kan worden afgeleid dat de voorstellen grotendeels volgens het format opgesteld zijn, zie de volgende tabel. Het onderzoeksteam is wat positiever (2,6 vs. 1,9) over de "alternatieven". Verklaring is dat het team de teksten meer inhoudelijk getoetst heeft en op basis daarvan kon vaststellen dat het betreffende raadsvoorstel in die gevallen redelijk informeert over alternatieven en/of consequenties.

³ De beoordeling omvat de volgende categorieën: "1" onvolledig; "2" beperkt; "3" grotendeels; "4" volledig



Gemiddelde scores			
Cluster	Criterium	Gem. Score Beoordelaar	Gem. Score LLM
1. Volledig	Context	3,9	3,8
	Argumenten	3,7	3,7
	Kanttekeningen	3,6	3,2
	Alternatieven	2,6	1,9
	Financiële consequenties	3,9	3,6
	Samenhang andere documenten	4,0	3,9
	Juridische basis en structuur	3,9	3,7
	Besluit	4,0	3,9
	Onderwerp	3,6	3,5
	Samenvatting	3,6	3,8
	Aanleiding	4,0	3,7
	Kader	3,9	3,9
	Raadsrol	4,0	3,9
	Participatie	3,6	3,3
	Uitvoering	3,6	3,5

Samenvattend beeld

Deelvraag 1. In welke mate zijn de voorstellen voorzien van een context (aanleiding, probleemstelling, urgentie). Deelvraag 2. In welke mate is aangegeven hoe de voorstellen tot stand zijn gekomen (van idee tot noodzaak)? De raadsvoorstellen zijn over het algemeen goed voorzien van context. Dit wordt bevestigd door de gemiddelde scores voor het criterium 'Context', die vrij hoog liggen: 3,9 door beoordelaars en 3,8 door het taalmodel (op een schaal van 1 tot 4). Ook andere gerelateerde criteria zoals 'Aanleiding' (4,0 en 3,7) en 'Kader' (3,9 en 3,9) scoren hoog,

Deelvraag 3. Zijn er alternatieven beschreven met voor- en nadelen (let op het risicoperspectief en uitvoerbaarheid)?

Het criterium 'Alternatieven' scoort aanzienlijk lager, respectievelijk 2,6 (onderzoeksteam) en 1,9 (taalmodel). Dit betekent dat in veel raadsvoorstellen beleidsopties, uitvoeringsvarianten of scenario's niet of slechts beperkt worden beschreven. Voor- en nadelen van de alternatieven worden dus niet altijd duidelijk of volledig toegelicht.

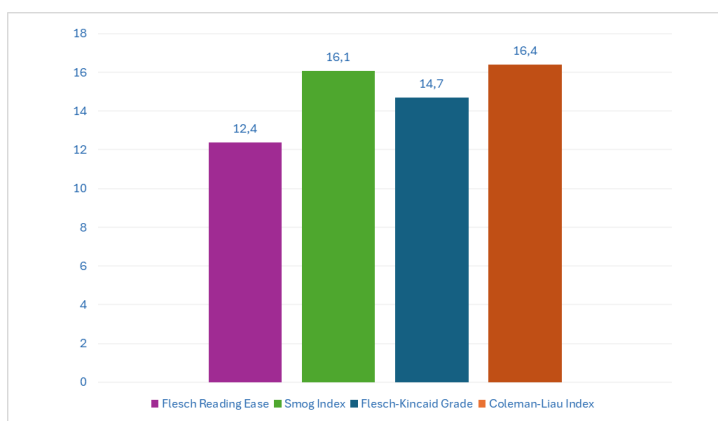
2.3 De voorstellen zijn kernachtig; teksten kunnen veel toegankelijker

Naast de volledigheid is de leesbaarheid van de raadsvoorstellen getoetst. Enerzijds is de 30-secondenregel getoetst. Deze maatstaf betekent dat 30 seconden genoeg moet zijn voor een raadslid om een voorstel te lezen door nadruk te leggen op de argumenten en kanttekeningen bij het advies. Uit data-analyse blijkt dat hieraan aan wordt voldaan (gemiddelde score van 3,6). En ook het onderzoeksteam beoordeelt (de selectie van 10 raadsvoorstellen) positief (3,7). Daarnaast is de



leesbaarheid beoordeeld. Hierbij is gebruikgemaakt van vier veelgebruikte leesbaarheidsindexen die de complexiteit van teksten vanuit verschillende invalshoeken meten:

1. Flesch Reading Ease – meet de leesbaarheid op basis van de gemiddelde zinslengte en het aantal lettergrepen per woord.
2. Smog Index - richt zich op het aantal woorden met drie of meer lettergrepen en geeft daarmee een indicatie van de algehele tekstcomplexiteit.
3. Flesch-Kincaid Grade Level – geeft aan welk opleidingsniveau (in leerjaren) nodig is om de tekst te kunnen begrijpen.
4. Coleman-Liau Index - berekent de moeilijkheidsgraad op basis van gemiddelde lettergrepen per woord en gemiddelde zinslengte. Daarnaast wordt ook een leerjaarindicatie van het vereist opleidingsniveau aangegeven.

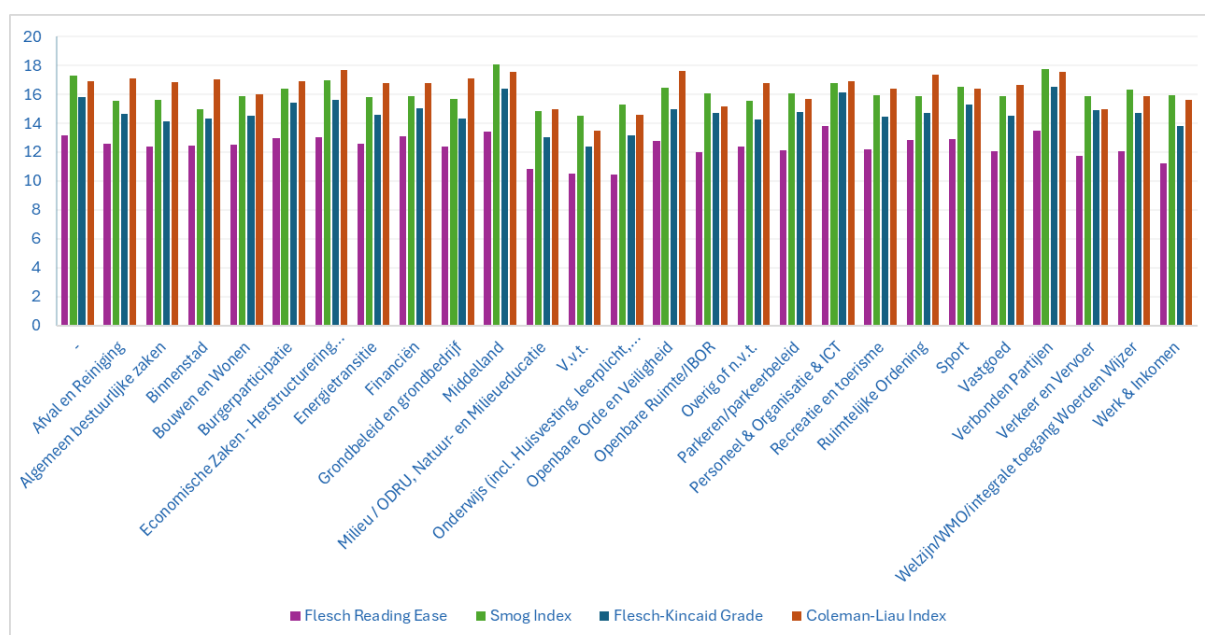


Figuur 5: Leesbaarheidsscores

De volgende figuur toont de gemiddelde score op elk van deze vier leesbaarheidsindexen. Hoe hoger de score; hoe minder leesbaar de tekst: 1-6: Eenvoudig, 7-10: Matig moeilijk, 11-14: Moeilijk, 15+: Zeer moeilijk.

Uit de resultaten blijkt dat de leesbaarheid van de raadsvoorstellen onder niveau is. Hoge scores duiden erop dat teksten vaak bestaan uit lange zinnen en woorden met meerdere lettergrepen. Dit wil zeggen dat teksten vrij complex zijn en doorgaans een hoog taal- of opleidingsniveau vereisen om deze goed te begrijpen.

Dit geldt voor vrijwel alle raadsvoorstellen. Uit onderstaande figuur, waarin de gemiddelde leesbaarheidsscores per portefeuille zijn opgenomen, blijkt dat er geen grote verschillen zijn in leesbaarheidsscores tussen de verschillende portefeuilles.



Figuur 6: Leesbaarheidsscores van raadsvoorstellen per portefeuille



Samenvattend beeld

Deelvraag 5. In hoeverre zijn de raadsvoorstellen als goed leesbaar en begrijpelijk te kwalificeren?

De raadsvoorstellen voldoen grotendeels aan de 30-secondenregel, wat betekent dat een raadslid binnen 30 seconden de kern (argumenten en kanttekeningen) kan oppakken. Dit wordt bevestigd door een gemiddelde score van 3,6 (data-analyse) en 3,7 (onderzoeksteam), wat positief is.

Tegelijkertijd tonen vier leesbaarheidsindexen aan dat de teksten vrij complex zijn, met lange zinnen en veel woorden met meerdere lettergrepen. Dit betekent dat het taalniveau relatief hoog is en dat de teksten moeilijker zijn dan gemiddeld, wat kan leiden tot verminderde toegankelijkheid voor sommige lezers. Er zijn geen grote verschillen in leesbaarheid tussen de verschillende portefeuilles.

Deelvraag 8. Welke structuren worden gehanteerd in de raadsvoorstellen en hoe effectief zijn deze?

Eenzijds is de structuur in termen van opbouw van het document en zinsopbouw vrij effectief. Zo is de score op basis van de 30-secondenregel vrij positief beoordeeld. Dit betekent dat de raadsvoorstellen vrij gemakkelijk door te nemen zijn. Kanttekening is dat inhoudelijk gezien niet op alle onderdelen goed wordt voldaan aan de vereisten, zoals bijvoorbeeld ten aanzien van alternatieven.

2.4 Er zijn verschillende maatregelen genomen om de kwaliteit te borgen

Enkele vertegenwoordigers van de ambtelijke organisatie zijn geïnterviewd om een beeld te krijgen van hoe de kwaliteit van de raadsvoorstellen wordt geborgd, zie bijlage 2 voor een overzicht van de geïnterviewden. In de gesprekken is aangegeven dat er de nodige aandacht is voor de kwaliteit van de raadsvoorstellen en dat er verschillende maatregelen zijn genomen om de kwaliteit te borgen en te verbeteren. Er zijn verschillende voorbeelden genoemd waarbij er extra aandacht was voor de leesbaarheid, met een duidelijke context, heldere uiteenzetting van de afweging, logische opbouw en transparante besluitpunten. Daarnaast is aangegeven dat raadsleden steeds vaker in een vroeg stadium worden meegenomen in het beleidsproces. Dit gebeurt bijvoorbeeld via raadsinformatiebrieven, bijeenkomsten, informele gesprekken of werkbezoeken. Ook wordt gewezen op de invoering van de 'Raadspen' als prijs voor het beste voorstel, wat een positieve impuls geeft voor het bewustzijn over kwaliteit.

Ondanks deze positieve punten zijn er ook duidelijke knelpunten. Veel genoemd in de gesprekken is de grote variatie in kwaliteit als gevolg van een hoog personeelsverloop. Daardoor zijn er verschillen in helderheid, stijl, opbouw en onderbouwing van voorstellen. Hierin speelt de schaal van de gemeente Woerden mee. Er is (logischerwijs) minder capaciteit dan bij grote gemeenten die vaak meer beleidsfinanciële en juridische capaciteit hebben evenals ondersteuning bij de griffie. De organisatie is daardoor kwetsbaarder bij uitval of vertrek van ervaren medewerkers. Ook heeft Woerden naar verhouding minder strategische adviesfuncties en hebben leidinggevendenden een relatief grote span of control. In het kader van organisatieontwikkeling wordt het aantal teammanagers uitgebreid, waardoor er meer ruimte kan ontstaan voor processturing en integrale samenwerking tussen domeinen/afdelingen. Dit kan een positief effect hebben op de kwaliteit van de raadsvoorstellen doordat er meer ruimte ontstaat voor inhoudelijke feedback en samenhang.

Een andere complicerende factor is dat de gemeente Woerden meerdere systemen gebruikt in het ambtelijk en bestuurlijk proces (Teams, Decos Join, IBABS, GemeenteOplossingen). In de gesprekken is aangegeven dat het daardoor lastig is om goed overzicht te houden en een integrale kwaliteitscheck te kunnen doen. Bovendien biedt Decos Join niet de mogelijkheid om de raadsvoorstellen van een



goede opmaak (lay-out) te voorzien. Zo is het bijvoorbeeld niet mogelijk om een paginanummering toe te voegen.

Een ander aandachtspunt is de beperkte mate waarin de raadsvoorstellen expliciet verband leggen met ambities en beleidsdoelen. Hoewel gemeente Woerden werkt met een zogenaamde doelenboom, is in de gesprekken met ambtenaren aangegeven dat deze in de praktijk vooral taakgericht en inspanningsgericht te zijn, en dat voorstellen onvoldoende gekoppeld zijn aan gewenste maatschappelijke effecten. In de voorstellen wordt vaak wel benoemd wat er gedaan gaat worden, maar zelden hoe het bijdraagt aan een groter strategisch doel. Hierdoor ontbreekt het raadsleden aan houvast om voorstellen in breder perspectief te plaatsen en te beoordelen op doelmatigheid of impact.

In dit verband wordt ook gewezen op de manier waarop de gemeenteraad haar rol als kadersteller, controleur en volksvertegenwoordiger invult. In de praktijk hebben raadsleden vaak ook veel aandacht voor uitvoeringskwesties en operationele details. Dit versterkt de noodzaak om in voorstellen in te gaan op het niveau van instrumenten en maatregelen in plaats van vanuit doelen en beleidsafwegingen.

Tegen deze achtergrond zijn er door de ambtelijke organisatie verschillende maatregelen genomen om de kwaliteit te borgen en te verbeteren. Door training, procesverbetering, versterking van strategisch vermogen en cultuurverandering worden stappen gezet om de kwaliteit van de raadsvoorstellen te borgen en te verbeteren:

- **Training en ondersteuning van ambtenaren.** Een belangrijke maatregel zijn de schrijftrainingen voor ambtenaren van raadsvoorstellen. Deze worden sinds circa een jaar structureel aangeboden en zijn gericht op het vergroten van schrijfvaardigheid, structurering van raadsvoorstellen en het verbeteren van de leesbaarheid. Tijdens de trainingen is er aandacht voor begrijpelijk taalgebruik, duidelijke besluitpunten, het helder weergeven van afwegingen en het benoemen van risico's. Ook bijvoorbeeld het correct nummeren en benoemen van bijlagen komt nadrukkelijk aan bod. Deze trainingen vinden meerdere keren per jaar plaats en zijn bedoeld om consistentie en kwaliteit te bevorderen. Ook is er een hand-out met praktische tips die tijdens de training wordt uitgedeeld.
- **Intern proces.** Het (verplichte) format voor een raadsvoorstel is opgenomen in het zaaksysteem Decos Join. Bij het opstellen van een raadsvoorstel wordt dit dus automatisch doorlopen. Daarnaast is er veel aandacht voor de toetsing op volledigheid, financiële onderbouwing en juridische juistheid. Zo is er een bestuurlijk besluitvormingsproces ingericht en vindt er een (laatste) kwaliteitscheck plaats voordat voorstellen naar het college gaan.
- **Strategisch vermogen.** Er wordt daarom actief ingezet op organisatieontwikkeling, onder andere door de uitbreiding van het aantal teammanagers en het versterken van opdrachtgeverschap om de beweging te maken van taakgerichte naar strategische sturing. Ook zijn er stappen gezet om raadsvoorstellen beter te verbinden aan gemeentelijke ambities en (strategische) doel. Zo is er enige tijd geleden een sessie geweest met de accountant over de toepassing van een doelenboom en zijn er pilots om een (beter) verband te leggen tussen doelen, prestaties en middelen.
- **Samenwerking en harmonisatie.** In het verlengde van de voorgaande verbetermaatregelen is ook de samenwerking met Oudewater relevant. Steeds vaker worden de kansen die een



gezamenlijke ambtelijke werkorganisatie biedt voor harmonisatie van processen en beleidstrajecten benut.

Samenvattend beeld

Deelvraag 4. Sluiten de raadsvoorstellen voldoende aan bij de doelen die de gemeente wil bereiken (doelenboom) en wordt er nagedacht over effectmeting? Deelvraag 8. Zijn de gestelde doelen en het raadsbesluit duidelijk en realistisch geformuleerd? en Deelvraag 10. Is het voldoende duidelijk wanneer er een raadsinformatiebrief en wanneer er een raadsvoorstel komt?

Er is een doelenboom aanwezig, maar in de praktijk zijn de voorstellen vooral taakgericht en inspanningsgericht, en onvoldoende gekoppeld aan bredere maatschappelijke effecten of strategische doelen. Er wordt weinig expliciet nagedacht over effectmeting of de bijdrage van het voorstel aan de gemeentelijke ambities. Dit maakt het lastig voor raadsleden om voorstellen te beoordelen op doelmatigheid of impact. Zie verder ook paragraaf 2.5 over hoe de raads- en commissieleden dit beleven.

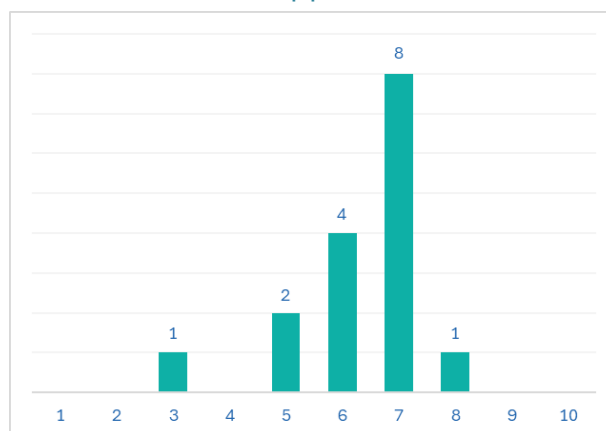
Er wordt getraind op het opstellen van goede raadsvoorstellen ten behoeve van duidelijke informatie voor afwegingen en besluitvorming. Ook wordt gewerkt aan het strategisch vermogen en de integraliteit ten behoeve van de kwaliteit en doelgerichtheid van de raadsvoorstellen.

2.5 Raads- en commissieleden geven de raadsvoorstellen een (krappe) voldoende

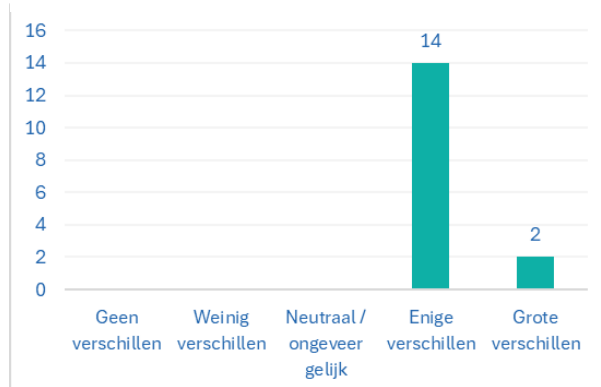
Belangrijk aspect in de beoordeling van de kwaliteit van de raadsvoorstellen is hoe de raadsleden zelf, de primaire doelgroep van de voorstellen, deze ervaren. Gevraagd naar de tevredenheid over de kwaliteit van de raadsvoorstellen geven de raads- en commissieleden gemiddeld een krappe voldoende, te weten "6,3". Het merendeel geeft een voldoende ("6") of ruime voldoende ("7"), een enkeling is heel kritisch of juist vrij positief, zie figuur 7.

Respondenten vinden het belangrijk dat voorstellen bondig en helder geformuleerd zijn, met een logische opbouw waarin inleiding, kern, beslispunten en toelichting duidelijk terugkomen. Ook het taalgebruik wordt genoemd: begrijpelijke en toegankelijke taal zonder ambtelijk jargon. Voorstellen die compact zijn en helder maken waar de raad over moet beslissen, worden gewaardeerd.

Verder geven de raadsleden aan dat er (enige) onderlinge verschillen zijn in de kwaliteit van de voorstellen. Deze verschillen hebben betrekking op meerdere aspecten. Het taalgebruik varieert: sommige voorstellen zijn helder en toegankelijk geschreven, terwijl andere veel vakjargon bevatten.



Figuur 7: Rapportcijfer tevredenheid raadsvoorstellen (n=16)

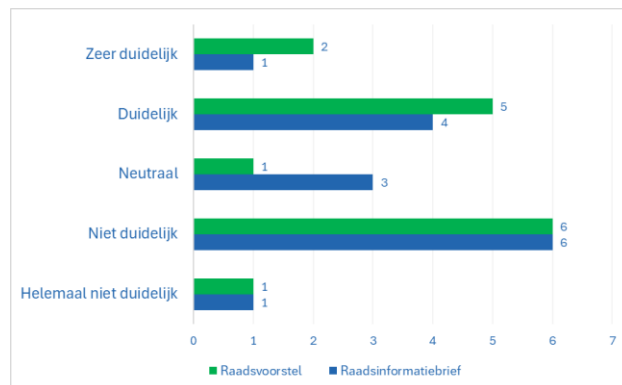


Figuur 8: Kwaliteitsverschillen raadsvoorstellen (n=16)

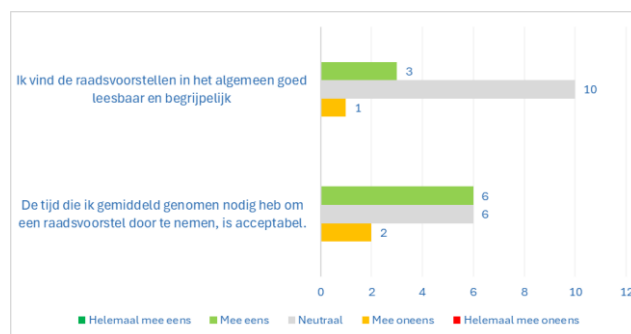


Ook worden de beslispunten niet overal eenduidig gepresenteerd. In sommige stukken zijn deze beknopt en to-the-point en in andere minder concreet. Niet alle voorstellen maken even duidelijk waarover besloten moet worden. Ook verschilt de omvang van de voorstellen. Sommige raadsvoorstellen, zoals in het fysiek domein, hebben veel grote en/of complexe bijlagen waardoor raadsleden het overzicht kunnen verliezen.

Naast de kwaliteit van het raadsvoorstel is het ook belangrijk dat raadsleden zich goed kunnen voorbereiden. De raads- en commissieleden zijn daarom gevraagd of voldoende duidelijk is wanneer een raadsinformatiebrief en een raadsvoorstel uitkomt. Voor een deel van de respondenten is dit (zeer) duidelijk. Een ongeveer even grote groep ervaart het tegenovergestelde. Aangegeven is dat aankondiging een maand vooraf goed werkbaar is. Kanttekening is dat in de praktijk weleens geschoven wordt met agendaonderwerpen. Daarnaast is aangegeven dat de spreiding van de onderwerpen aandachtspunt is. Er is sprake van grote pieken en heel rustige periodes. Uit het belevingsonderzoek blijkt verder dat raadsleden vrij neutraal zijn over de leesbaarheid van de raadsvoorstellen. Raadsleden geven aan dat de voorstellen in het algemeen goed te lezen zijn. Tegelijk geven enkele raadsleden aan dat er veel juridische en technische formuleringen worden gebruikt, waardoor het moeilijker te volgen is. In dat licht is opgemerkt dat wanneer MAVO-4 niveau de maatstaf is, de raadsvoorstellen daar niet aan voldoen. Ook is opgemerkt dat in raadsvoorstellen vaak verondersteld wordt dat alle bijlagen zijn doorgelezen. Een korte samenvatting van de kern van de bijlagen helpt om goed geïnformeerd te zijn. Daarnaast is opgemerkt dat beslispunten veelal verder reiken dan hoe het geformuleerd is in het raadsvoorstel.



Figuur 9: Tijdige aankondiging raadsvoorstel- en raadsinformatiebrief (n=15)



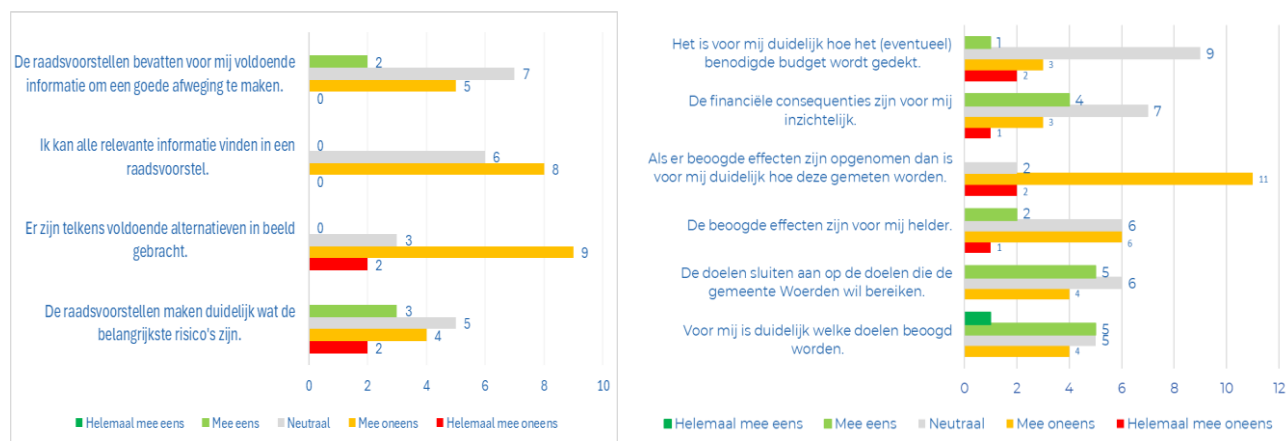
Figuur 10: Leesbaarheidsstellingen (n=14)

Ten aanzien van de tijd die nodig is om een raadsvoorstel door te nemen, is het beeld wat positiever. Dit komt overeen met de toets die wij hebben gedaan met betrekking tot de 30-secondenregel. Hieruit blijkt een gemiddelde score van 3,6, wat wil zeggen dat voorstellen kernachtig zijn geschreven.

2.6 En zijn vrij kritisch over de inhoudelijke kwaliteit

Om een beeld te vormen of de raadsvoorstellen voldoende informatie bevatten om een besluit te kunnen nemen, zijn de raadsleden verschillende stellingen voorgelegd. Uit de respons blijkt dat zij vrij kritisch zijn over de informatiewaarde. Zij geven aan dat hierin meespeelt dat raadsvoorstellen vaak geschreven zijn om een politiek doel te realiseren. Risico's of negatieve aspecten van het voorstel krijgen dan vaak onvoldoende aandacht of worden genuanceerd.





Figuur 11: Informatiewaarde (n=14)

In een duidingsgesprek met enkele raadsleden zijn hierover de volgende punten naar voren gebracht:

- **Volledigheid.** Een compact raadsvoorstel (2-3 A4), met goede verwijzing naar relevante bijlagen, kan voldoende basis bieden voor besluitvorming. In het algemeen is de hoofdtekst toegankelijk. Aandachtspunt zijn de bijlagen. Vaak gaat het om grote documenten en is de samenhang met het voorstel niet altijd duidelijk. Vooral bij het fysiek domein zijn er vaak veel bijlagen. Hierdoor kan er twijfel ontstaan of een raadsvoorstel wel volledig is. Ook komt het voor dat juist door het lezen van de bijlagen het daadwerkelijke voorstel helder wordt.
- **Context.** Er zijn wisselende beelden over nut en noodzaak van een beschrijving van de context. Enerzijds kan het helpen om een goed beeld te vormen van de achtergrond en om houvast te hebben ten aanzien van het voortraject. Tegelijk is aangegeven dat het vaak vrij algemene teksten zijn en dat, zeker bij grotere trajecten, er geen heldere toelichting wordt gegeven van de achtergrond van het voorstel.
- **Alternatieven/afweging.** Aangegeven is dat alternatieven of scenario's regelmatig niet zijn opgenomen. Of, wanneer alternatieven niet relevant zijn, de consequentie van de afweging onvoldoende duidelijk geformuleerd is. De raadsleden willen meer in het voortraject betrokken worden. Als dit al gebeurt dan is het maximale een stickerplaksessies. Dat is te summier voor een beleidskeuze.
- **Samenhang.** In het verlengde van het vorige punt is aangegeven dat de samenhang met ander/staand beleid en eerdere raadsvoorstellen inzichtelijker kan. Als je iets doet kan iets anders niet of heeft het ergens effect op. Daar is onvoldoende inzicht in.
- **Financiële consequenties.** Raadsleden zijn redelijk positief over de financiële informatie in de raadsvoorstellen. Sommigen geven aan dat de transparantie en consistentie aandachtspunt is. Soms komt het voor dat raadsleden de financiële informatie niet kunnen stroken met eerdere stukken en besluitvorming.



Samenvattend beeld

Deelvraag 2. In welke mate is aangegeven hoe de voorstellen tot stand zijn gekomen (van idee tot noodzaak)? Deelvraag 6. Hoe tevreden zijn de raadsleden over de kwaliteit van de voorstellen?

Deelvraag 7. Welke verbeteringen zijn denkbaar die bijdragen aan het raadswerk, om te komen tot een juiste afweging en besluitvorming? Deelvraag 11. Is telkens voldoende helder dat kosten gedekt zijn wanneer er (extra) financiering nodig is?

Raads- en commissieleden geven de kwaliteit van de raadsvoorstellen gemiddeld een krappe voldoende (6,3). Belangrijk gevonden zijn bondigheid, helderheid, logische opbouw en begrijpelijke taal zonder jargon. De raadsvoorstellen voldoen hier redelijk aan volgens de raadsleden. Ook is het tijdsbeslag om voorstellen te lezen positief beoordeeld (30-secondenregel score 3,6). De leesbaarheid wordt over het algemeen als goed ervaren, maar juridische en technische termen bemoeilijken soms het begrip. Verder zijn de raadsleden over het algemeen positief over de financiële informatievoorziening. Belangrijke verbeterpunten hebben betrekking op de variatie in kwaliteit: sommige voorstellen zijn helder, andere bevatten vakjargon en onduidelijke beslispunten. Daarnaast is aangegeven dat bijlagen soms omvangrijk en complex zijn, wat het overzicht bemoeilijkt.

2.7 Samenvattende bevindingen

Zowel de feitelijke analyse van de 86 raadsvoorstellen als het belevingsonderzoek onder raadsleden tonen een gemengd maar consistent beeld: de voorstellen voldoen in het algemeen vrij goed aan het format, maar missen strategische context en een duidelijke onderbouwing waarom het voorgestelde besluit het beste voorstel is. Raadsleden herkennen de technische kwaliteit (formele volledigheid, juridische en financiële onderbouwing) maar signaleren ook dat de voorstellen inhoudelijk te weinig helpen bij het kunnen maken van een goede afweging. De leesbaarheid is onder niveau. Weliswaar zijn de raadsvoorstellen voor ervaren raadsleden goed te begrijpen; afgemeten aan verschillende leesbaarheidsindexen zijn de teksten te complex. Samenvattend is het beeld als volgt:

- **Volledig.** Uit de data-analyse en de toets van 10 raadsvoorstellen blijkt dat de meeste voorstellen, in formele zin, volledig zijn. Dit zijn overigens vooral 'procedurele' onderdelen, zoals besluittekst, juridische verantwoording, terwijl belangrijke beleidsinhoudelijke elementen, zoals alternatieven, kanttekeningen en expliciete scenariovergelijkingen, regelmatig ontbreken of summier zijn uitgewerkt. Dit beeld wordt bevestigd in het belevingsonderzoek. Raadsleden geven aan dat de informatie over afwegingen en risico's over het algemeen beperkt is. De kernbeslispunten zijn meestal wel benoemd, maar aanvullende informatie over context, afwegingen, risico's en effectverwachting is niet systematisch beschikbaar. Ook ontbreekt vaak een heldere duiding van nut en noodzaak, waardoor voorstellen niet vanzelfsprekend als 'beslisinformatie' gelezen kunnen worden. Daarnaast zijn raadsvoorstellen vaak aangeboden als losse beleidsvoorstellen die niet goed te plaatsen zijn in het grotere geheel van Woerdense ambities en maatschappelijke opgaven en staand beleid.
- **Leesbaar.** Hoewel wordt voldaan aan de 30-seconden regel, kan uit de analyse van de vier gehanteerde leesbaarheidsindexen worden afgeleid dat de leesbaarheid van de raadsvoorstellen onder niveau is. Taalgebruik, zinslengte en stijl maken dat de voorstellen minder toegankelijk zijn, zeker voor niet-ingelezen lezers. De meeste raadsleden vinden de teksten overigens werkbaar. Een enkeling vindt het taalgebruik te juridisch-technisch.



Samenvattend ligt de nadruk op de kwaliteit van de raadsvoorstellen en op de volledigheid. Het in 2017 ingevoerde format heeft hier een belangrijke, positieve bijdrage aan geleverd. Tegelijk is het proces daarmee vrij documentgericht geworden. Raadsleden hebben moeite om voldoende grip te krijgen op de inhoudelijke en strategische betekenis van voorstellen: Waarom dit voorstel? En wat zijn de beoogde uitkomsten? Hoe past het in het grotere plaatje? En wat zijn de alternatieven? De potentiële waarde van een raadsvoorstel in het politieke besluitvormingsproces kan aldus beter worden benut.



3. Conclusie en aanbevelingen

3.1 Conclusie

In dit onderzoek staat de kwaliteit van de raadsvoorstellen van de gemeente Woerden centraal. Op basis van een analyse van 86 voorstellen uit 2024, aangevuld met een belevingsonderzoek onder raads- en commissieleden en gesprekken met ambtenaren hebben we een beeld gevormd rond de centrale onderzoeksvraag:

Is de kwaliteit van de raadsvoorstellen zodanig dat ze voldoende ondersteunend zijn voor de raadsleden om de kaderstellende, controlerende en volksvertegenwoordigende taak te kunnen vervullen?

Op basis van het algeheel oordeel van de raadsleden kan geconcludeerd worden dat de voorstellen in formele zin overwegend volledig zijn en grotendeels voldoen aan het voorgeschreven format. De kerninformatie – zoals besluittekst, juridische basis en financiële onderbouwing – is meestal aanwezig. Tegelijk schort het vaak aan de inhoudelijke onderbouwing en duiding: context, alternatieven, risico's en strategische samenhang zijn geregeld beperkt of impliciet uitgewerkt. Raadsleden geven aan dat zij hierdoor onvoldoende houvast hebben voor een goede afweging. Daarnaast is de leesbaarheid van de voorstellen een aandachtspunt. Hoewel de kern vaak binnen 30 seconden te begrijpen is, blijkt uit leesbaarheidsmetingen dat het taalgebruik complex is. Per saldo zijn de raadsleden dan ook gematigd tevreden (gemiddeld rapportcijfer 6,3). Raadsleden waarderen voorstellen wanneer ze bondig, helder en concreet zijn – maar geven aan dat de kwaliteit wisselend is. Daarbij speelt mee dat de raadsleden aangeven dat de raadsvoorstellen beperkt ingaan op alternatieven. De ambtelijke organisatie heeft verschillende maatregelen genomen om de kwaliteit te borgen. Naast het consistent hanteren van het format gaat het onder andere om schrijftrainingen en is er meer aandacht om de koppeling van een raadsvoorstel met de gemeentelijke ambities en doelen te versterken.

Per saldo kan worden geconcludeerd dat de raadsvoorstellen op hoofdlijnen bruikbaar, maar niet van zodanige kwaliteit zijn dat zij in alle opzichten voldoende ondersteunend zijn voor het raadswerk. De formele structuur is op orde, maar er is duidelijk ruimte voor verbetering op het vlak van inhoudelijke diepgang, strategische koppeling, en leesbaarheid. De ambtelijke organisatie zet al stappen, maar een structurele kwaliteitsimpuls is wenselijk om de voorstellen beter te laten functioneren als input voor besluitvorming.

Kijken we naar de verschillende deelvragen dan concluderen we als volgt:

1. *In welke mate zijn de voorstellen voorzien van een context (aanleiding, probleemstelling, urgentie)?* De meeste voorstellen bevatten een beschrijving van de aanleiding en probleemstelling, maar deze zijn niet altijd concreet of toegespitst op het specifieke vraagstuk. Vooral bij complexe trajecten blijft de context vaak op hoofdlijnen.
2. *In welke mate is aangegeven hoe de voorstellen tot stand zijn gekomen (van idee tot noodzaak)?* De wijze waarop een voorstel tot stand is gekomen – van idee tot uitwerking – wordt veelal in algemene zin beschreven waardoor raadsleden (op basis van het raadsvoorstel) beperkt inzicht hebben in het voortraject.
3. *Zijn er alternatieven beschreven met voor- en nadelen (let op het risicoperspectief en uitvoerbaarheid)?* Alternatieven, varianten of scenario's worden in veel gevallen niet benoemd of slechts summier uitgewerkt, wat het lastig maakt om de afwegingen te volgen of de risico's goed te beoordelen.



4. *Sluiten de raadsvoorstellen voldoende aan bij de doelen die de gemeente wil bereiken (doelenboom) en wordt er nagedacht over effectmeting?* De koppeling van raadsvoorstellen met gemeentelijke doelen is onvoldoende. Voorstellen zijn vaak taak- of uitvoeringsgericht en er wordt meestal geen expliciete relatie gelegd met gemeentelijke ambities en maatschappelijke effecten. En hoe effecten worden gemeten is veelal niet aangegeven.
5. *In hoeverre zijn de raadsvoorstellen als goed leesbaar en begrijpelijk te kwalificeren?* Hoewel de geïnformeerde lezer de voorstellen in het algemeen goed kan volgen, is de leesbaarheid naar andere maatstaven onder niveau. Zowel raadsleden als leesbaarheidstests wijzen op complex taalgebruik en het ontbreken van beknopte, heldere samenvattingen.
6. *Hoe tevreden zijn de raadsleden over de kwaliteit van de voorstellen?* Raads- en commissieleden beoordelen de kwaliteit van voorstellen met een krappe voldoende, gemiddeld met een 6,3. Ze waarderen vooral compacte voorstellen met duidelijke besluitpunten, maar signaleren kwaliteitsverschillen.
7. *Welke verbeteringen zijn denkbaar die bijdragen aan het raadswerk, om te komen tot een juiste afweging en besluitvorming?* Verbeteringen die denkbaar zijn, hebben betrekking op de inhoudelijke diepgang, strategische koppeling, leesbaarheid en een beknopte samenvattingen van bijlagen. Ook meer duiding van het waarom van voorstellen is gewenst. Zie verder paragraaf 3.2 Aanbevelingen.
8. *Zijn de gestelde doelen en het raadsbesluit duidelijk en realistisch geformuleerd?* De doelen en besluiten in voorstellen zijn regelmatig abstract of impliciet geformuleerd, waardoor het niet altijd helder is wat er precies van de raad wordt gevraagd. Ook is de verbinding met het beoogde effect en bredere doelen vaak onvoldoende.
9. *Welke structuren worden gehanteerd in de raadsvoorstellen en hoe effectief zijn deze?* Hoewel het voorgeschreven format grotendeels wordt gevolgd, is de effectiviteit ervan wisselend. Met andere woorden: de opbouw is conform de richtlijn maar veel voorstellen bevatten niet alle benodigde informatie.
10. *Is het voldoende duidelijk wanneer er een raadsinformatiebrief en wanneer er een raadsvoorstel komt?* Hierover bestaat geen eenduidig beeld. Voor sommige raadsleden is dit voldoende duidelijk en voor een ander deel juist niet.
11. *Is telkens voldoende helder dat kosten gedekt zijn wanneer er (extra) financiering nodig is?* De raadsleden geven aan dat de financiële informatievoorziening over het algemeen redelijk tot goed is; al zijn er signalen dat de aansluiting op eerdere stukken of besluitvorming niet altijd kan worden gemaakt.

3.2 Aanbevelingen

De afgelopen jaren heeft de gemeente Woerden werk gemaakt in het verbeteren van de kwaliteit van raadsvoorstellen, met name door de invoering van een format en gerichte trainingen. Deze aanpak heeft geleid tot meer structuur, volledigheid en formele consistentie. Tegelijk laat dit onderzoek zien dat standaardisering ook beperkingen met zich meebrengt. Een te rigide toepassing van het format kan ertoe leiden dat het een doel op zich wordt, waarbij voorstellen weliswaar aan alle onderdelen voldoen, maar inhoudelijk weinig toevoegen aan de politieke en strategische afweging die van raadsleden wordt gevraagd. Niet elk voorstel leent zich voor dezelfde mate van diepgang. Een benoemingsbesluit of technische wijziging behoeft bijvoorbeeld minder context of scenarioanalyse dan een beleidsvoorstel met brede maatschappelijke impact. Wanneer elk voorstel dezelfde



sjabloonstructuur volgt, is het risico dat de raadsleden dan wél een compleet document krijgen, maar niet altijd de informatie die nodig is om een goed oordeel te vormen. De uitdaging ligt dan ook in het vinden van de juiste balans tussen structuur en inhoudelijke relevantie, en tussen standaard en maatwerk.

Tegen deze achtergrond komt de Rekenkamer met vijf aanbevelingen:

1. Maak teksten leesbaarder en informatie toegankelijker

De leesbaarheid van raadsvoorstellen is in formele zin redelijk, maar op basis van objectieve indicatoren is er ruimte voor verbetering. Daarnaast geven raadsleden aan dat het moeilijk is om overzicht te hebben als er veel en uitgebreide bijlagen zijn, zoals bijvoorbeeld bij enkele dossiers in het ruimtelijk domein. Hoewel er schrijftrainingen worden aangeboden, kan de kwaliteit beter verankerd worden in het werkproces. Dit kan door het verplicht meelesen door een collega ('vierogenprincipe') en periodieke intervisie op voorstellen binnen teams. Besteed daarbij nadrukkelijk aandacht aan het helder, beknopt en begrijpelijk formuleren van de kernboodschap, het vermijden van jargon, en het expliciet maken van afwegingen. En maak ambtenaren ervan bewust dat er een verschil is tussen formele volledigheid en politieke bruikbaarheid: een voorstel is niet pas 'goed' als alle onderdelen erin staan, maar als het de raad echt helpt om een goed onderbouwd besluit te nemen. Neem daarnaast in elk voorstel een korte samenvatting op van de bijlagen –puntsgewijs, met vermelding van de inhoud, relevantie en eventuele implicaties. Op die manier heeft een raadslid een integraal beeld van alle relevante informatie en het voorkomt dat belangrijke informatie over het hoofd wordt gezien. Ook helpt het om eventuele risico's, afhankelijkheden of technische onderbouwingen toegankelijk te maken zonder de hoofdtekst te verzwaren.

2. Formuleer per voorstel expliciet het 'waarom'

Een van de belangrijkste informatiebehoeften van raadsleden is inzicht in het 'waarom' van een voorstel: waarom wordt dit stuk juist nu voorgelegd, wat is de aanleiding, en waarom is gekozen voor deze aanpak in plaats van een alternatief? In de huidige praktijk is deze duiding vaak impliciet aanwezig, maar wordt veelal niet scherp en bondig verwoord. Neem daarom in elk raadsvoorstel expliciet en kort een motivatieparagraaf op, waarin het college toelicht waarom dit onderwerp nu prioriteit heeft, welke analyse eraan vooraf is gegaan, en waarom het voorgestelde besluit het meest wenselijk of realistisch is. Deze contextuele toelichting verhoogt het gevoel van richting en urgentie, helpt de raad bij het interpreteren van het voorstel in relatie tot eerdere besluiten en biedt meer ruimte voor politiek-bestuurlijke afweging. Stem de mate van diepgang af op de aard van het raadsvoorstel, conform de eerste aanbeveling.

3. Maak duidelijk aan welke doelen en maatschappelijke effecten een voorstel bijdraagt

Hoewel de gemeente Woerden werkt met een doelenboom, blijkt dat raadsvoorstellen vaak taakgericht zijn en onvoldoende expliciet ingaan op de bijdrage aan beleidsdoelen of de maatschappelijke impact. Hierdoor ontbreekt het raadsleden aan houvast om voorstellen te beoordelen op effectiviteit, doelmatigheid of urgentie. Geef expliciet aan welke doelstellingen van de gemeente ermee gediend zijn en wat het verwachte effect is in de samenleving. Dit kan ook visueel worden gemaakt, bijvoorbeeld met een schematische koppeling aan strategische doelen of thema's uit het coalitieakkoord of programmabegroting. Neem daarnaast een passage op korte reflectie op monitoring of evaluatie op te nemen: hoe weet de raad of het beoogde effect daadwerkelijk wordt bereikt? Hiermee wordt het voorstel niet alleen beleidsmatig sterker, maar ook controleerbaarder.

De Rekenkamer geeft u graag een aanzet tot reflectie met de volgende twee extra handreikingen.



a. Overweeg de inzet van AI-ondersteuning voor betere toegankelijkheid en inzicht

Een veelbelovende ontwikkeling is de inzet van kunstmatige intelligentie (AI). In gemeenten als Ede en Westland wordt geëxperimenteerd met AI-systemen die raadsinformatie samenvatten, duiden of op thema ontsluiten. Voor Woerden kan dit ook een waardevolle stap zijn, bijvoorbeeld door AI-assistenten in te zetten die samenvattingen maken van voorstellen, risico's markeren of relaties leggen met eerder beleid en kwantitatieve informatie, zoals uit de begroting en jaarverslagen. Dit kan niet alleen de raad ondersteunen, maar ook burgers helpen om gemeentelijke besluitvorming beter te begrijpen. AI kan bovendien gebruikt worden als kwaliteitsfilter voorafgaand aan indiening, bijvoorbeeld met een module die voorstellen automatisch toetst op structuur, leesbaarheid of volledigheid. Uiteraard vraagt dit ook aandacht voor dataveiligheid en data-ethische overweging, maar de potentie voor betere democratische informatievoorziening is aanzienlijk.

b. Werk met twee formats: voor eenvoudige en beleidsrijke raadsvoorstellen

Het huidige format biedt houvast en zorgt voor uniformiteit, maar wordt op dit moment vrij rigide toegepast. Daardoor ontstaat het risico dat elk voorstel – ongeacht aard of inhoud – wordt 'volgeschreven' langs dezelfde set criteria, ook als niet alle onderdelen in die context zinvol zijn. Dat komt de helderheid en relevantie van informatie niet ten goede. Overweeg daarom twee formats te hanteren: een voor eenvoudige raadsvoorstellen, zoals benoemingen of subsidiebesluiten, en inhoudsrijke voorstellen die beleidskeuzes, strategische afwegingen of met (grote) financiële of maatschappelijke impact. Met behulp van een beslisboom kan worden bepaald welk format van toepassing moet zijn. Het format bepaalt de inhoudelijke zwaarte: voor complexe beleidsvoorstellen zijn uitgebreide passages over alternatieven, participatie, samenhang en effectmeting wenselijk; bij eenvoudige voorstellen volstaat een kernachtige toelichting op aanleiding en besluit. Het is belangrijk dat deze beslisboom niet eenzijdig door het college of de ambtelijke organisatie wordt vastgesteld, maar in samenspraak met de gemeenteraad tot stand komt. Zo ontstaat gedeeld eigenaarschap over de informatievoorziening én wordt geborgd dat de beslisboom daadwerkelijk aansluit op de informatiebehoefte van de raad. De beslisboom en het format worden periodiek geëvalueerd en, indien nodig, aangepast op basis van ervaringen in de praktijk.



4. Bestuurlijke reactie



Rekenkamer Woerden
T.a.v. mevrouw A. van Aarsen

Per e-mail: rekenkamer@woerden.nl

Onderwerp:
Bestuurlijke reactie naar aanleiding van Rekenkameronderzoek 'Kwaliteit raadsvoorstellen gemeente Woerden'.

Blekerijlaan 14
3447 GR Woerden
Postbus 45
3440 AA Woerden

Telefoon 14 0348
gemeentehuis@woerden.nl
www.woerden.nl

BTW-nummer
NL0017.21.860.B.08
KvK-nummer
50177214
IBAN-nummer
NL41BNGH0285009672

Uw Kenmerk:

Uw brief van: 24 juni 2025
geregistreerd onder nr.: n.v.t.

Datum: 15 juli 2025

Documentnr.: D/25/190041
Zaaknr.: Z/25/086322

Behandeld door / doorkiesnummer:
E. Timmerman / 0348-428641

Geachte mevrouw Van Aarsen, geachte leden van de Rekenkamer,

Op 24 juni jl. ontvingen wij uw brief met als bijlage het eindrapport van het onderzoek 'Kwaliteit raadsvoorstellen gemeente Woerden'. Wij hebben met belangstelling kennis genomen van dit rapport.

U heeft ons in de gelegenheid gesteld een bestuurlijke reactie op het eindrapport te geven, specifiek op de daarin opgenomen conclusies en aanbevelingen. Van deze gelegenheid maken wij graag gebruik.

In uw rapport concludeert u, na bestudering van diverse documenten en 86 raadsvoorstellen, een belevingsonderzoek onder raads- en commissieleden en gesprekken met ambtenaren, dat - kort gezegd - raadsvoorstellen op hoofdlijnen bruikbaar zijn, maar niet in alle opzichten voldoende ondersteunend voor het raadswerk. Een structurele kwaliteitsimpuls is nodig om raadsvoorstellen beter te laten functioneren als input voor besluitvorming.

Naar aanleiding van het onderzoek heeft u een drietal aanbevelingen (1-3) geformuleerd en twee handreikingen (a.-b.) gedaan:

1. Maak teksten leesbaarder en informatie toegankelijker;
 2. Formuleer per voorstel expliciet het 'waarom';
 3. Maak duidelijk aan welke doelen en maatschappelijke effecten een voorstel bijdraagt.
-
- a. Overweeg de inzet van AI-ondersteuning voor betere toegankelijkheid en inzicht;
 - b. Werk met twee formats: voor eenvoudige en beleidsrijke raadsvoorstellen.

Alvorens wij op uw aanbevelingen en handreikingen ingaan reageren wij allereerst op (enkele van) de in het rapport neergelegde bevindingen.

Een eerder onderzoek naar de kwaliteit van raadsvoorstellen, in 2016, heeft geleid tot een format en schrijfwijzer voor raadsvoorstellen. Het format en de uitgangspunten uit de schrijfwijzer worden bij het opstellen en beoordelen van raadsvoorstellen nog steeds gebruikt. Dit betekent, onder andere, dat raadsvoorstellen hieraan worden getoetst, te weten allereerst op het moment dat deze inhoudelijk worden bekeken door bijvoorbeeld de juridisch of financieel adviseur, en vervolgens nog eens bij de afsluitende kwaliteitscontrole: de “bestuurlijke controle”.

Het college is van mening dat het belangrijk is scherp te blijven op enerzijds de verschillende taken van de raad (kaderstelling, controle en volksvertegenwoordiging) en anderzijds de taken van het college (uitvoering binnen gegeven kaders en wettelijke taken). Bij het bepalen van de aard en omvang van de informatie in een raadsvoorstel dient deze taakverdeling goed in acht te worden genomen. Het opnemen van een grote(re) hoeveelheid informatie in een raadsvoorstel draagt naar de mening van het college niet zonder meer bij aan een beter debat en een betere taakuitoefening. Dit kan er immers ook toe leiden dat het debat meer gaat over (technische) details dan over het initiële onderwerp en dat rollen worden vermengd.

De reactie op uw aanbevelingen, die zich feitelijk richten tot de stellers van raadsvoorstellen, nemen wij hieronder puntsgewijs op:

1. Maak teksten leesbaarder en informatie toegankelijker

Wij nemen deze aanbeveling over.

Wij onderschrijven het belang van een goed leesbare tekst met toegankelijke informatie en bijlagen. Onderzocht zal worden op welke wijze hiervoor meer aandacht kan worden gevraagd tijdens de door de Groene Hart Academie aangeboden training ‘Hoe schrijf ik een goed college- en raadsvoorstel?’ Ook zal onderzocht worden hoe de begeleiding van nieuwe medewerkers bij het schrijven van raadsvoorstellen verder kan worden geïntensiveerd en hoe interview gericht op verbetering van de kwaliteit van raadsvoorstellen nader vorm kan krijgen.

2. Formuleer per voorstel expliciet het ‘waarom’

Wij nemen deze aanbeveling over.

Wij onderschrijven het belang van het benoemen van de aanleiding voor en urgentie van een raadsvoorstel als ook het benoemen van de plaats ervan in een reeks van besluiten richting een bepaald doel of eindpunt. Onderzocht zal worden of het format, zoals beschikbaar via het zaakstelsel Decos/JOIN, hierop kan worden aangepast.

3. Maak duidelijk aan welke doelen en maatschappelijke effecten een voorstel bijdraagt

Wij nemen deze aanbeveling over.

Wij onderschrijven dat het van belang is aan te geven welke concrete doelen met het gevraagde raadsbesluit worden gediend en welke effecten nagestreefd. Onderzocht zal worden hoe en op welke wijze hieraan nog meer aandacht kan worden besteed in een raadsvoorstel, aansluitend op de bij de raad belegde taken.

Op uw handreikingen gaan wij hieronder puntsgewijs in.

a. AI-ondersteuning voor betere toegankelijkheid en inzicht

Wij nemen met belangstelling kennis van deze handreiking. Op dit moment is het onderzoek naar de mogelijkheden van het gebruik van AI door de gemeentelijke organisatie echter nog in volle gang. Dit betekent dat het op dit moment nog te vroeg is om iets met deze handreiking te doen.

b. Verschillende formats voor eenvoudige en beleidsrijke voorstellen

Wij nemen met belangstelling kennis van uw handreiking en zullen deze meenemen bij ons hiervoor aangekondigde onderzoek naar, kort gezegd, mogelijke aanpassingen.

Tot slot

Gelet op de bevindingen van de raads- en commissieleden kunnen wij ons voorstellen dat, in afstemming met de raad, ook nog wordt gekeken naar andere mogelijkheden gericht op verbetering van de kwaliteit van raadsvoorstellen. Daarbij denken wij aan een actualisatie van de in opdracht van de raad opgestelde Schrijfwijzer raadsvoorstellen uit 2018, maar bijvoorbeeld ook aan het evalueren van door de raad behandelde raadsvoorstellen.

Met vriendelijke groet,

het college van burgemeester en wethouders,

de secretaris,



Drs. M.H. Brander

de burgemeester,



Monique M. Bonsen-Lemmers

5. Nawoord Rekenkamer

De rekenkamer dankt het college voor de uitgebreide en inhoudelijke bestuurlijke reactie op het rapport *Kwaliteit raadsvoorstellen gemeente Woerden*. De rekenkamer waardeert het dat het college de conclusies en aanbevelingen onderschrijft en bereid is met alle drie de aanbevelingen aan de slag te gaan

De rekenkamer wacht met interesse de behandeling van de rapportage in de raad af en hoopt van harte dat ook de raad de aanbevelingen overneemt. In dat geval kijkt zij uit naar de nadere uitwerking van het onderzoek en de verkenning van de mogelijkheden voor het verbeteren van de kwaliteit van de raadsvoorstellen. De rekenkamer is van mening dat het van meerwaarde is dat het college daarbij de samenwerking met in ieder geval raad en griffie opzoekt.

Tot slot spreken wij onze dank uit voor de constructieve samenwerking met de ambtelijke organisatie tijdens het uitvoeren van dit onderzoek en danken we databureau Kurtosis.

Met vriendelijke groet,
Namens de Rekenkamer Woerden,

Anouk van Aarsen
Juli 2025



Bijlage 1 – Checklist kwaliteit raadsvoorstellen Woerden

1. Vermeld de aanleiding van het voorstel

Waarom doet het college dit voorstel?

Wat vraagt het college van de raad?

Schets in de inleiding de historische context van de besluitvorming

Wat ging aan dit voorstel vooraf, wanneer is de raad eerder bij dit thema betrokken?

2. Samenhangen en context

Hoe hangt het voorstel samen me het coalitieprogramma / de programmabegroting?

Wat zijn de regionale samenhangen?

Wat is de inhoudelijke samenhang met andere beleidsterreinen?

3. Wat is het gevraagde besluit?

Het gevraagde raadsbesluit, waarmee het voorstel begint, moet 'zelfdragend' zijn. Dat wil zeggen dat het te nemen besluit zo duidelijk moet zijn geformuleerd dat de strekking ervan duidelijk is, zonder het hele raadsvoorstel te lezen (30- secondenregel).

Geef zowel het beoogde (maatschappelijk) effect als het concrete besispunt aan.

Voorbeeld: om de verkeersdoorstroming in de binnenstad te bevorderen stellen wij de raad voor om in te stemmen met de volgende concrete maatregel en daarvoor een krediet van € ... beschikbaar te stellen

Geef bij visie- en kaderstukken met name het beoogde maatschappelijk effect aan

Voorbeeld: Om de positie van ouderen op de terreinen van huisvesting en zorg te verbeteren (effect), stellen wij de raad voor de nota ouderenbeleid vast te stellen en daarvoor een krediet van € ... beschikbaar te stellen

Achterliggende waarde: de raad wil goed bediend worden met duidelijkheid over het te nemen besluit

4. Het raadsvoorstel / de RIB is volledig en juist.

In een raadsvoorstel wordt d.m.v. feiten onderbouwd wat het voorstel inhoudelijk én financieel is; het voorstel is volledig en 100% juist qua informatie.

Volledig

Juist

Het voorstel bevat – per besispunt –

- alle relevante inhoudelijke, financiële en juridische informatie m.b.t. het te nemen besluit,
- de overwegingen van het college die tot dit voorstel hebben geleid
- de consequenties van het besluit
- de voor- én nadelen (kanttekeningen) van het voorstel en hoe het college de afweging heeft gemaakt
- de relatie van het te nemen besluit met gemeentebrede thema's zoals duurzaamheid en inclusie

Blijf bij de feiten

Schrijf neutraal, zonder ambtelijke kwalificaties ¹

Doe geen beweringen zonder onderbouwing

Met het raadsvoorstel kan de raad op basis van feiten en heldere redeneringen overzien wat er wordt besloten en wat hiervan de gevolgen zijn.

Achterliggende waarde: de raad vertrouwt de raadsvoorstellen van het college

¹ Dit binnen het politiek-bestuurlijke kader van het college dat een voorstel aan de raad doet.



5. Presenteer varianten en scenario's.

Ontwerp – gegeven het gewenste effect en binnen een haalbare ambtelijke inzet – varianten of scenario's om dat effect te bereiken.

Vermeld de afwegingen die het college heeft gemaakt om te kiezen voor een van die scenario's
Achterliggende waarde: de raad wil iets te kiezen hebben.

6. Wees expliciet over de risico's.

Koppel een risicoanalyse aan het voorstel:

Wat zijn de risico's / nadelen van het voorstel?

Wat zijn kans op en impact van die risico's?

Welke beheersmaatregelen zijn denkbaar?

Wat zijn de afwegingen van het college t.a.v. de risico's?

Achterliggende waarde: de raad wil niet een 'mooi weer-verhaal', maar het échte verhaal en de daarbij behorende afwegingen van het college horen.

7. Wees expliciet over de betrokkenheid van de stakeholders

Schets de proactieve samenwerking: wie zijn bij het beleidsproces betrokken?

Zijn ook degenen die de consequenties van de besluitvorming ervaren bij het proces betrokken?

Schets de procesbeschrijving van de proactieve samenwerking: welke vorm is gekozen, hoe verliep dat, wat waren de uitkomsten?

Hoe zijn de formele gemeentelijke adviesorganen (bv participatieraad) betrokken bij het beleidsproces en hoe hebben zij geadviseerd?

Welke afwegingen heeft het college gemaakt m.b.t. de input van de diverse stakeholders?

8. Leesbaarheid

Gebruik de beschikbare formats voor

- Raadsvoorstellen
- Raadsinformatiebrieven
- Beantwoording art. 40 vragen

Zorg voor een eenduidig gebruik van de 'kopjes' in het format

Voorbeeld: gebruik je de inleiding voor de schets van de historie en de samenhangen, of juist voor een samenvatting?

Geen verrassingen in onderliggende stukken; het is helder en precies waarover de raad wel en niet besluit.

Wees kort en bondig, d.w.z. vermijd technische uitweidingen en vakjargon.

Laat een stuk meelesen door een niet-specialistische collega.

Achterliggende waarde: raadsleden hebben weinig tijd beschikbaar en moeten veel stukken lezen.

Zorg ervoor dat het raadslid de stukken die je schrijft, het stuk kan begrijpen. Datzelfde geldt voor de geïnteresseerde burger.



Bijlage 2 - Geïnterviewde personen en bestudeerde documenten

Geïnterviewde personen gemeente Woerden

- Raadsgriffier
- Gemeentesecretaris en algemeen directeur van de ambtelijke organisatie
- Directieleden
- Oud-burgemeester
- Directeur sociaal domein en bedrijfsvoering
- Juridisch adviseur

Bestudeerde documenten

- Criteria Raadspen
- Schrijfwijzer Raadsvoorstellen 2019
- Notitie verbetering kwaliteit raadsvoorstellen
- Raadsvoorstellen 2024 (zie bijlage 4)



Bijlage 3 – Operationalisatie kwaliteitscriteria taalmodellen

1. Volledig

- **Context:** Aanleiding, probleemstelling, urgentie (max. 10 regels).
- **Argumenten:** Nummer beslispunten met argumenten. Onderbouw argumenten met waarom/hoezo, onderscheid stelling en feit.
- **Kanttekeningen:** Benoem en nummer de risico's, neveneffecten en tegenargumenten op dezelfde manier als de beslispunten.
- **Alternatieven:** Vermeld andere beleidsopties, uitvoeringsvarianten, gefaseerde invoering of geen besluit
- **Financiële consequenties:**
 - **Opties en financiële gevolgen:** Benoem overwogen scenario's en financiële impact.
 - **Kosten en dekking:** Eenmalig/structureel, met verwijzing naar begrotingsposten en mogelijke alternatieve financiering.
- **Samenhang van Documenten:** Verwijs naar relevante bijlagen en zorg voor een logische aansluiting met het voorstel.
- **Juridische Basis & Structuur:** Wettelijke grondslag, bevoegdheid en relevante regelgeving.
- **Besluit:** *Te + werkwoord*, genummerd, zonder argumenten/kanttekeningen, ja/nee-beantwoordbaar. Logische opbouw: inhoudelijk → financieel → procedureel.

2. Leesbaar

- **Leesbaarheid & Begrijpelijkheid:** Duidelijk, zonder jargon, afkortingen of lange zinnen. Geen ouderwetse en statige woorden. raadsleden begrijpen direct wat er van hen wordt verwacht. (leg uit wat)
- **30-secondenregel:** De kernboodschap moet binnen 30 seconden te begrijpen zijn.
- **Korte & Concrete Formulering:** Objectief, neutraal, actief en eenduidig geformuleerd

3. Informatief

- **Onderwerp:** Max. 5 woorden, zonder beslispunten.
- **Samenvatting:** Max. 10 zinnen met kernadvies, argumenten en kanttekeningen.
- **Aanleiding:** Waarom nu dit advies?
- **Kader (indien relevant):** Voortbouwend op eerdere besluiten (bv. coalitieakkoord, begroting etc).
- **Raadsrol:** Expliciet maken wat de raad beslist en waarom.
- **Participatie:** Vermeld partijen, moment en afstemmingsonderwerpen. Vermeld betrokkenheid partijen in vervolg.
- **Uitvoering:** Acties na besluit, inclusief planning, communicatie en evaluatie door de raad.



Bijlage 4 – Data-analyse raadsvoorstellen

Raadsvoorstel	Portefeuille	Gem. score (LLM)
Aankoop Bruggebouw Kalsbeek College	Onderwijs (incl. Huisvesting, leerplicht, leerlingenvervoer en passend onderwijs)	3,5
Aanpassingen Huisvestingsverordening	Ruimtelijke Ordening	3,5
Aanvullend krediet Ongelijkvloerse Kruising Snellerpoort	Ruimtelijke Ordening	3,4
Aanwijzing G. Stroeks raadsadviseur secretaris rekenkamer	Overig of n.v.t.	3,4
Behoefteteonderzoek werklocaties 2040	Economische Zaken - Herstructurering bedrijventerreinen	3,3
Belastingverordeningen 2025	Financiën	3,3
Benoeming H.J. de Jonge als voorzitter binnen Raad op Donderdag	Overig of n.v.t.	3,5
Benoeming leden raad van toezicht St. Klasse	Onderwijs (incl. Huisvesting, leerplicht, leerlingenvervoer en passend onderwijs)	3,4
Benoeming voorzitter en leden rekenkamer Woerden	Overig of n.v.t.	3,5
Benoeming wethouder Roy Luca	n.v.t.	3,8
Bestemmingsplan 's Gravensloot 123	Ruimtelijke Ordening	3,4
Bestemmingsplan Hoofdweg 159 Zegveld	Ruimtelijke Ordening	3,3
Bestemmingsplan Rietveld 91	Ruimtelijke Ordening	3,5
Bestemmingsplan Snellerpoort Bouwveld BO	Ruimtelijke Ordening	3,6
Bestemmingsplan Stationsgebied Bouwveld B hoek Minkemalaan-Beneluxlaan	Ruimtelijke Ordening	3,6
Bestemmingsplan Uitbreiding Putkop	Ruimtelijke Ordening	3,5
Bestemmingsplan Wittlaan 12	Ruimtelijke Ordening	3,5
Bestuursovereenkomst COA Asielopvang	werk & Inkomen	3,4
Businesscase WoerdenSport 2.0...zwembaden	Sport	3,5
CentrumManagementWoerden	Binnenstad	3,8
Coba Ritsema gymgebouw	Onderwijs (incl. Huisvesting, leerplicht, leerlingenvervoer en passend onderwijs)	3,6
Consultatieronde woonprogramma 2024-2029	Bouwen en Wonen	3,9



Evaluatie parkeerbeleid binnenstad	Parkeren/parkeerbeleid	3,8
Formeel verzoek COA inzake asielopvang Woerden	werk & Inkomen	3,9
Gewijzigde GR Ferm Werk	werk & Inkomen	3,9
Glastuinbouw Harmelerwaard	Overig of n.v.t.	3,6
Herbenoeming lid raad v toezicht Minkema College	Onderwijs (incl. Huisvesting, leerplicht, leerlingenvervoer en passend onderwijs)	3,6
Hernieuwde vaststelling paraplubestemmingsplan archeologie	Ruimtelijke Ordening	3,4
Intrekken bestemmingsplan Rembrandtbrug	Ruimtelijke Ordening	3,7
Investerings in Balans	Financiën	3,4
Jaarstukken 2023 - Gemeente Woerden	Financiën	3,5
Jaarstukken 2023 ontwerpbegroting 2025... begroting 2024 VRU	Openbare Orde en Veiligheid	3,7
Kadernota 2025	Financiën	3,7
Kaders begroting 2025...begroting 2024 VRU	Openbare Orde en Veiligheid	3,5
Kaders prioritering projecten portfoliomanagement	Ruimtelijke Ordening	3,5
Klachtenregeling Woerden 2024	Algemeen bestuurlijke zaken	3,9
Locatieonderzoek 2de perceel flexwoningen	Ruimtelijke Ordening	3,8
Meerjarenperspectief Grondbedrijf 2024	Grondbeleid en grondbedrijf	3,7
Najaarsrapportage 2024	Financiën	3,6
Nieuwe DVO Woerden en Oudewater	Personeel & Organisatie & ICT	3,9
Normenkader 2024-2025	Financiën	3,8
Ontheffing woonplaatsverseiste Pennarts en Rozendaal	Overig of n.v.t.	3,3
Ontwerp VVGB Barwoutswaarder Woerden	Ruimtelijke Ordening	3,7
Ontwerp VVGB Bijleveld A12 Harmelen	Ruimtelijke Ordening	3,6
Ontwerp VVGB Blekerijlaan 14 Woerden	Ruimtelijke Ordening	3,7
Organisatie ontwikkeling	Personeel & Organisatie & ICT	3,9
Profielschets burgemeester e.d	Algemeen bestuurlijke zaken	3,2
Programmabegroting Woerden 2025-2028	Financiën	3,4
Project Molenkwartier	Middelland	3,6
Referendumverordening gemeente Woerden 2024	Burgerparticipatie	3,8
Rekenkameronderzoek Subsidiebeleid sociaal domein	-	3,8



Startnotitie Herijking openbare ruimte	Openbare Ruimte/IBOR	3,7
Startnotitie uitbreiding Parkeerregulering	Parkeren/parkeerbeleid	3,9
Subsidie bommenregeling	Financiën	3,9
Tijdelijke vervanging raadslid	Overig of n.v.t.	3,8
Toeleidende fietsroute 1 A	Verkeer en Vervoer	3,9
Toetsingskader grootschalige zonnevelden	Energietransitie	3,8
Toetsingskader windenergie Reijerscop	Energietransitie	4,0
Vangnetuitkering Participatiewet	werk & Inkomen	4,0
Vaststelling methodiek herijking openbare ruimte	Openbare Ruimte/IBOR	3,9
Verhoging krediet brandweerkazerne Zegveld	Vastgoed	3,9
Verkoop - Politiekantoor Woerden	Vastgoed	3,9
Verlenging Groenblauw	Openbare Ruimte/IBOR	3,8
Verordening Groene Hart Pas	werk & Inkomen	3,7
Verordening Lokaal Eigendom	Energietransitie	3,8
Voorjaarsrapportage 2024 Woerden	Financiën	3,7
Voorkeursrecht op schuifruimtelocaties	Economische Zaken - Herstructureringsbedrijventerreinen	3,9
Wijziging GR Recreatieschap Stichtse Groenlanden	Recreatie en toerisme	3,9
Wijziging GR RHC Rijnstreek en Lopikerwaard	Verbonden Partijen	4,0
Wijziging GR RHC Rijnstreek en Lopikerwaard - zienswijze	Verbonden Partijen	4,0
WoerdenSport 2.0 - Toekomstbestendige...zwembaden Woerden	Sport	3,9
Zienswijze 1e begrotingswijziging 2024 RSG	Recreatie en toerisme	2,9
Zienswijze Begroting Ferm Werk 2025-2028	werk & Inkomen	3,0
Zienswijze Concept Regionale Veiligheidsstrategie 2023-2026	Openbare Orde en Veiligheid	3,9
Zienswijze jaarrekening 2023 begroting 2025 RSG	Recreatie en toerisme	4,0
Zienswijze Kaderbrief 2025 GGDrU	Welzijn/WMO/integrale toegang Woerden Wijzer	3,9
Zienswijze Kaderbrief Ferm Werk 2025	werk & Inkomen	3,4
Zienswijze Kadernota 2026 ODRU	Milieu / ODRU, Natuur- en Milieueducatie	3,0
Zienswijze Ontwerp wijzigingsbesluit GR GGDrU	Welzijn/WMO/integrale toegang Woerden Wijzer	3,7



Zienswijze Ontwerp- begrotingswijziging AVU 2024	Afval en Reiniging	3,9
Zienswijze Ontwerpbegroting 2024...2025 ODRU	Milieu / ODRU, Natuur- en Milieueducatie	3,2
Zienswijze Ontwerpbegroting 2025 AVU	Afval en Reiniging	3,7
Zienswijze Ontwerpbegroting 2025 GGDrU	Welzijn/WMO/integrale toegang Woerden Wijzer	3,5
Zienswijze Ontwerpbegrotingswijziging GGDrU 2024	Welzijn/WMO/integrale toegang Woerden Wijzer	3,5
Zienswijze Voorgenomen oprichting ODU	Milieu / ODRU, Natuur- en Milieueducatie	3,7
Zienswijze Wijziging GR GGDrU	Welzijn/WMO/integrale toegang Woerden Wijzer	3,6



Bijlage 5 – Beoordeling raadsvoorstellen door onderzoeksteam

Raadsvoorstel D24139477 Onderwerp: Aanwijzing G. Stroeks tot raadsadviseur/secretaris rekenkamer Raadsvergadering van 18 maart 2024			
Cluster	Criterium	Score Beoordelaar	Score LLM
1. Volledig	Context	3	3
	Argumenten	3	4
	Kanttekeningen	2	2
	Alternatieven	2	2
	Financiële consequenties	3	3
	Samenhang andere documenten	4	4
	Juridische basis en structuur	4	4
	Besluit	4	4
	Onderwerp	4	4
	Samenvatting	4	4
	Aanleiding	4	3
	Kader	N.v.t.	N.v.t.
	Raadsrol	4	4
	Participatie	3	3
	Uitvoering	3,5	3
2. Leesbaar	Leesbaarheid en begrijpelijkheid	4	3
	30-secondenregel	4	4
	Korte en concrete formulering	4	3

Raadsvoorstel D24135522 Onderwerp: Bestemmingsplan Stationsgebied Bouwveld B - hoek Minkemalaan en Beneluxlaan Raadsvergadering van 27 februari 2024			
Cluster	Criterium	Score Beoordelaar	Score LLM
1. Volledig	Context	3,5	4
	Argumenten	2,5	3
	Kanttekeningen	N.v.t.	N.v.t.
	Alternatieven	N.v.t.	N.v.t.
	Financiële consequenties	4	4
	Samenhang andere documenten	4	4



	Juridische basis en structuur	4	4
	Besluit	4	4
	Onderwerp	2,5	2
	Samenvatting	2,5	3
	Aanleiding	4	4
	Kader	4	4
	Raadsrol	4	4
	Participatie	4	4
	Uitvoering	4	3
2. Leesbaar	Leesbaarheid en begrijpelijkheid	2,5	3
	30-secondenregel	2,5	3
	Korte en concrete formulering	3	3

Raadsvoorstel D24141809
Onderwerp: Beperkte renovatie Coba Ritsema gymgebouw (Kalsbeek College)
Raadsvergadering van 9april 2024

Cluster	Criterium	Score Beoordelaar	Score LLM
1. Volledig	Context	4	4
	Argumenten	4	4
	Kanttekeningen	3	3
	Alternatieven	3	2
	Financiële consequenties	4	4
	Samenhang andere documenten	4	4
	Juridische basis en structuur	4	3
	Besluit	4	4
	Onderwerp	3,5	3
	Samenvatting	2,5	4
	Aanleiding	4	4
	Kader	4	4
	Raadsrol	4	4
	Participatie	4	4
	Uitvoering	3,5	3
2. Leesbaar	Leesbaarheid en begrijpelijkheid	3,5	4
	30-secondenregel	3,5	4
	Korte en concrete formulering	3,5	4



Raadsvoorstel D24135522 Onderwerp: Investerings in Balans Raadsvergadering van 23 april 2024			
Cluster	Criterium	Score Beoordelaar	Score LLM
1. Volledig	Context	4	4
	Argumenten	4	3
	Kanttekeningen	4	3
	Alternatieven	2	1
	Financiële consequenties	4	3
	Samenhang andere documenten	4	4
	Juridische basis en structuur	4	4
	Besluit	4	4
	Onderwerp	4	4
	Samenvatting	3	4
	Aanleiding	4	3
	Kader	4	3
	Raadsrol	4	4
	Participatie	2	1
	Uitvoering	3	3
2. Leesbaar	Leesbaarheid en begrijpelijkheid	4	4
	30-secondenregel	4	4
	Korte en concrete formulering	4	4

Raadsvoorstel D24139118 Onderwerp: Klachtenregeling gemeente Woerden 2024 Raadsvergadering van 12 maart 2024			
Cluster	Criterium	Score Beoordelaar	Score LLM
1. Volledig	Context	4	4
	Argumenten	4	4
	Kanttekeningen	3,5	4
	Alternatieven	3,5	3
	Financiële consequenties	N.v.t.	N.v.t.
	Samenhang andere documenten	4	4
	Juridische basis en structuur	4	4
	Besluit	4	4
	Onderwerp	4	4
	Samenvatting	4	4



	Aanleiding	4	4
	Kader	4	4
	Raadsrol	4	4
	Participatie	4	4
	Uitvoering	4	4
2. Leesbaar	Leesbaarheid en begrijpelijkheid	4	3
	30-secondenregel	4	4
	Korte en concrete formulering	4	4

Raadsvoorstel D24136025
Onderwerp: Organisatie ontwikkeling
Raadsvergadering van 27 februari 2024

Cluster	Criterium	Score Beoordelaar	Score LLM
1. Volledig	Context	4	4
	Argumenten	4	4
	Kanttekeningen	4	4
	Alternatieven	2	2
	Financiële consequenties	4	4
	Samenhang andere documenten	4	4
	Juridische basis en structuur	3	4
	Besluit	4	4
	Onderwerp	4	4
	Samenvatting	4	4
	Aanleiding	4	4
	Kader	3	4
	Raadsrol	4	4
	Participatie	4	4
	Uitvoering	2,5	4
2. Leesbaar	Leesbaarheid en begrijpelijkheid	2,5	4
	30-secondenregel	3	4
	Korte en concrete formulering	3	4

Raadsvoorstel D24136025
Onderwerp: Subsidie bommenregeling
Raadsvergadering van 12 maart 2024

Cluster	Criterium	Score Beoordelaar	Score LLM
1. Volledig	Context	4	4
	Argumenten	3	4



	Kanttekeningen	4	4
	Alternatieven	N.v.t.	N.v.t.
	Financiële consequenties	4	4
	Samenhang andere documenten	4	4
	Juridische basis en structuur	4	3
	Besluit	4	4
	Onderwerp	4	4
	Samenvatting	4	4
	Aanleiding	4	4
	Kader	4	4
	Raadsrol	4	4
	Participatie	N.v.t.	N.v.t.
	Uitvoering	4	4
2. Leesbaar	Leesbaarheid en begrijpelijkheid	4	4
	30-secondenregel	4	4
	Korte en concrete formulering	4	4

Raadsvoorstel D24144928
Onderwerp: Verkoop - Politiekantoor Woerden
Raadsvergadering van 12 maart 2024

Cluster	Criterium	Score Beoordelaar	Score LLM
1. Volledig	Context	4	4
	Argumenten	4	4
	Kanttekeningen	4	3
	Alternatieven	4	3
	Financiële consequenties	4	4
	Samenhang andere documenten	4	4
	Juridische basis en structuur	4	4
	Besluit	4	4
	Onderwerp	4	4
	Samenvatting	4	4
	Aanleiding	4	4
	Kader	4	4
	Raadsrol	4	4
	Participatie	4	4
	Uitvoering	4	4
2. Leesbaar	Leesbaarheid en begrijpelijkheid	3,5	4



	30-secondenregel	4	-
	Korte en concrete formulering	4	4

Raadsvoorstel D24156070

Onderwerp: 1e begrotingswijziging 2024 Recreatieschap Stichtse Groenlanden
Raadsvergadering van 24 september 2024

Cluster	Criterium	Score Beoordelaar	Score LLM
1. Volledig	Context	4	3
	Argumenten	4	3
	Kanttekeningen	4	3
	Alternatieven	2	1
	Financiële consequenties	4	3
	Samenhang andere documenten	4	3
	Juridische basis en structuur	4	3
	Besluit	4	3
	Onderwerp	3	3
	Samenvatting	4	3
	Aanleiding	4	3
	Kader	4	4
	Raadsrol	4	3
	Participatie	N.v.t.	2
	Uitvoering	4	3
2. Leesbaar	Leesbaarheid en begrijpelijkheid	3	3
	30-secondenregel	4	-
	Korte en concrete formulering	3,5	3

Raadsvoorstel D24153717

Onderwerp: Voorgenomen Wijzigingsbesluit Gemeenschappelijke regeling GGD regio Utrecht
Raadsvergadering van 3 september 2024

Cluster	Criterium	Score Beoordelaar	Score LLM
1. Volledig	Context	4	4
	Argumenten	4	4
	Kanttekeningen	4	3
	Alternatieven	2	1
	Financiële consequenties	4	3
	Samenhang andere documenten	4	4



	Juridische basis en structuur	4	4
	Besluit	4	4
	Onderwerp	3	3
	Samenvatting	4	4
	Aanleiding	4	4
	Kader	4	4
	Raadsrol	4	4
	Participatie	4	4
	Uitvoering	4	4
2. Leesbaar	Leesbaarheid en begrijpelijkheid	3	4
	30-secondenregel	4	-
	Korte en concrete formulering	3,5	4

